

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Specimen Inaugurale Academicum, Sistens Luem
Animarum Boehmisticam, ubi ostenditur, quanto cum
animarum periculo Jacobi Boehmii, Sutoris Görlizensis,
scripta planè fanatica vel amentur & legantur, ...**

Wild, Adam

Altdorfii, 1705

§. XIX

urn:nbn:de:bsz:31-105875

sputo conspuerint, prout chymicis suis terminis sine omni necessitate fecit *Böhmius*, meritò improbantur, atque reprehenduntur. Nec vitio Theologis verti potest, quando hactenus in scholis philosophicum studium serió commendârunt discipulis. Factum enim est, cùm philosophicas disciplinas inter præparationes, quibus mens humana saltem per modum organi, remouentis prohibens, ad res sacras, vel etiam alias rectius percipiendas & dijudicandas, disponderetur, retulerint, & *animi culturam*, intellectum à connatâ rusticitate liberantem, ut intrmittere facilius res subtiliores possit, esse dixerint.

§. XIX. Altera Theologorum nostrorum sententia, quæ est ^{Altera nostrorum Theologorum sententia mitior ac benignior.} quorundam tantum recentiorum, mitior benigniorque, iudicat, planè suspendere posse Theologum iudicium, si libros *Böhmi* legere vel per otium non possit, vel per competentem sibi libertatem haud velit; nec condemnari, quousque à totâ Ecclesiâ, cognitâ accuratè ejus causâ, non condemnetur, *Böhmi* posse, cùm ex obscuro proponendi modo non omnis, qui scripta ipsius legit, verum eorum sensum assequi queat, sed potius animadvertat, fidem ab ipso veram & pietatem summoperè commendari; & optandum esse, ut viri eruditî scripta *Böhmi* legant, examinent, & post accuratam considerationem vel de approbatione eorundem, vel reiectione pronuncient. Hocce consilium nimium sapere *Böhmicis*, qui dulcia ejusmodi scriptis suis iudicia magno sibi coëmerunt pretio, quilibet observat. Quid de illis, qui de erroribus vitandis, formisq; loquendi periculosis, & fugiendis eorum patrónis, fideli non admoneant diligentia, nec velint, ut alii fidelis officium Pastoris (quo nocivas loquendi formulas æquè, ac hæreses, fugiat, & caveat, ne alii juxta se illa adamant) faciant, omnibus cordatis & de Ecclesiæ flore sollicitis viris dijudicandum relinquo. Nec sequitur: Verum librorum sensum ob peregrinos & non intelligibiles terminos, rerumque

altitudinem non assequimur : videmus autem periculosa, scandalosa, impia & S. Literis adversa dogmata, illis subinde terminis involuta ; ergò tacendum est, donec significationes terminorum sint inventæ. Nec sufficit, cum S. Literis, quod tamen non fit à *Bæhmio*, docere velle, nolle verò cum iisdem loqui. Sicut Diabolus sæpius cum Scripturâ loquitur , non tamen cum Scripturâ sentit, neque sentire potest. Sic multoties volunt videri hæretici sentire cum Scripturâ S. quanquam cum illâ non loquantur, Sentire & loqui cum Scripturâ S. veri Christiani est. Eâ in re non solum versatur discrimen, an *Bæhmus*, unâ cum affectis , ob id sit solummodo culpandus , cum peregrinos & antea nunquam auditos usurpaverit terminos ? Sed annon verum, illos à divinâ periculosè aberrâsse veritate ? Nemo de hoc amplius dubitabit, qui probè libros ipsos perlegerit. Res denique tam clara est, eruditos viros scripta *Bæhmii* legisse, examinâsse, & post accuratam considerationem de rejectione eorum pronunciâsse , ut nescio, quo titulo sit ille appellandus, qui acquiescere & consilio sano cedere nolit,

*Objectiones
quædam Bæhmico-
micolarum
recensentur
& dilucidantur.*

§. XX. Verùm *Bæhmii* scripta legendi, deque iis judicandi modò libertatem prætendunt *Bæhmicoles* , modò blasphemari non debere, quod non intelligitur , modò veritatem in *Bæhmio* nec esse supprimendam, modò nec Christum, cum homines ad Christum *Bæhmus* duxerit, in membris suis blasphemandum, ajunt. Tenetur autem (a) vel Doctor, vel Minister Ecclesiæ, cum *Bæhmii* scripta ab ejus amatoribus in suâ Ecclesiâ clam, palamve auditoribus suis ingeri videt, eadem scripta sibi comparare, legere, expendere, & vel quærentes de eorum orthodoxiâ, vel heterodoxiâ, solido aliquo, nec ambiguo responso erudire, vel eosdem libros, tanquam manifestè erroneos, ex auditorum suorum manibus excutere. Si id omittat, valde peccat, neq; per otium se excusare potest, cum motus in Ecclesiâ ob *Bæhmii* scripta oriuntur, ac schismata metuuntur, quò minus ferre debeat iudicium, cum